

Valtuustoaloite: Huutokoski–Parikkala-rataosuuden edistäminen

KVALT 16.06.2025 § 75

Rantasalmen kunnanvaltuuston keskustan, kokoomuksen, kristillis-demokraattien, perussuomalaisten, SDP:n ja vasemmistoliiton valtuustoryhmät jättivät kunnanvaltuuston kokouksessa yhteisen valtuustoaloitteen Huutokoski–Parikkala-rataosuuden edistämisestä.

Päätös: Kunnanvaltuusto merkitsi valtuustoaloitteen tietoonsa ja päätti lähettää aloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

KHALL 30.06.2025 § 217

Valmistelija Hallintojohtaja Jarkko Sanisalo 040 674 3467

Kaikkien valtuustoryhmien allekirjoittamassa valtuustoaloitteessa (16.6.2025 § 36) esitetään, että Rantasalmen kunta ryhtyy aktiivisiin toimiin Huutokoski–Parikkala-rataosuuden uudelleen käyttöönoton edistämiseksi. Aloite pohjautuu laajempaan näkemykseen siitä, että kyseinen rataosuus, joka yhdistää Savon radan Pieksämäellä Karjalan rataan Parikkalassa, muodostaisi strategisesti merkittävän yhteyden Itä-Suomen sisäisessä ja valtakunnallisessa raideliikenteessä.

Rataosuus on olemassa oleva, mutta vuosikymmeniä vajaakäytössä ollut, ja sen kunnostamisesta on tehty teknis-taloudellisia selvityksiä (mm. Väylävirasto 2021). Rataosuus palvelisi paitsi henkilöliikenteen ja matkailun kehittämistä myös puunjalostusteollisuutta, alueellista logistiikkaa ja puolustusvoimien kuljetustarpeita.

Aloitteen mukaan kuntien yhteistyö radan varrella (mm. Pieksämäki, Joroinen, Rantasalmi, Savonlinna ja Parikkala) olisi keskeinen keino edistää radan saattamista uudelleen käyttöön. Kunta voisi esimerkiksi kutsua muut kunnat mukaan yhteiseen kannanottoon ja käynnistää vuoropuhelun valtionhallinnon suuntaan (ELY, Väylävirasto, liikenneministeriö, kansanedustajat).

Ratahankkeen edistäminen tukisi Itä-Suomen saavutettavuustavoitteita sekä valtakunnallisia ilmasto-, maaseutu- ja huoltovarmuusstrategioita. Vaikka varsinainen päätösvalta radan

käyttöön otosta on valtakunnallisilla toimijoilla, kunta voi omalta osaltaan tukea hankkeen edistymistä vaikuttamalla, verkostoitumalla ja osallistumalla kuntien yhteisiin aloitteisiin.

Aloitteen ratahanke on yksi Rantasalmen kunnan edunvalvonnan *"Hyvä fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus"* -tavoitteen painopisteenä *"Pieksämäki-Parikkala-junarata mukaan lukien Rantasalmen asema/seisake sekä radan tasoristeysten poistaminen parantavat huomattavasti liikenneturvallisuutta ja junaliikenteen. (henkilö- ja tavaraliikenne)"*.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Leskinen Rainer

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää aloitteen valmisteltavaksi hallinnon toimialalle.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

KHALL 22.09.2025 § 291
340/00.04.01/2025

Valmistelija

Hallintojohtaja Jarkko Sanisalo 040 674 3467

Rantasalmen kunta on yhdessä muiden toimijoiden kanssa edistänyt aktiivisesti Huutokoski-Parikkala-rataosuuden kehittämistä. Asian edistämiseksi on toteutettu seuraavat toimenpiteet:

1. Etelä-Savon maakuntaliiton selvitys ja alueellinen koordinointi

Etelä-Savon maakuntaliitto on keväällä 2025 laatinut Pieksämäki-Savonlinna-Parikkala raideliikenneselvityksen, joka sisältää toimenpide-ehdotukset rataosan kehittämiseksi:

Henkilöjunaliikenteen palauttamisen toimenpiteet:

- Savonlinna-Parikkala-liikenteen jatkaminen (2,4 M€/vuosi)
- Peruskorjaus Savonlinna-Parikkala-välillä (47,3–48,3 M€)
- Laitaatsalmen sillan kunnostus (15–20 M€)
- Pieksämäki-Savonlinna-liikenteen käynnistäminen (0,3–0,5 M€/vuosi)
- Henkilöliikennepaikat (0,6–1,0 M€/paikka)
- Nopeudennoston Huutokoski-Savonlinna (1,7 M€)

Etelä-Savon Maakuntaliitto on kutsunut radan varren kunnat ja maakunnat (Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Etelä-Karjala) kokoukseen 5.9.2025 keskustelemaan rataosan edunvalvonnan toimenpiteistä ja

kärkiviesteistä. Tavoitteena on laatia yhteinen kannanotto ja koordinoitu edunvalvontastrategia. Rantasalmen kunta osallistuu aktiivisesti tähän yhteistyöhön.

2. Elämää radalle -tapahtuma

Kolkontaipaleen Kyläyhdistys ry, Rantasalmen kunnan hallinnoima Lumovoimaa kulttuurista -hanke, Joroisten kunnan hallinnoima Tulevaisuuden Huutokoski -hanke ja Visit Joroinen ry järjestivät 24.8.2025 "Elämää radalle – täyttä höyryä!" -höyryjunamatkan Pieksämäeltä Huutokosken, Joroisten ja Kolkontaipaleen kautta Rantasalmelle ja takaisin. Tapahtumaa tukivat useat yritykset ja yhteisöt Joroisista, Rantasalmelta ja lähialueelta.

"Elämää radalle – täyttä höyryä!" osoitti vahvaa kansalaistukea:

- 136-paikkainen juna täyttyi matkustajista
- Asemille ja radan varrelle saapui satoja ihmisiä

Rantasalmen kunta järjesti tapahtumassa Rantasalmen asemalla "Katse tulevaisuuteen" -tilaisuuden. Tilaisuudessa puhuivat Etelä-Savon maakuntajohtaja Heini Utunen, kansanedustajat Oskari Valtola ja Vesa Kallio, Rantasalmen kunnanvaltuuston varapuheenjohtaja Juho Tiainen, Joroisten kunnan hallintopäällikkö Virva Leväinen sekä Etelä-Savon kauppakamarin edustaja. Puheenvuoroissa korostuivat huoltovarmuuden merkitys, Itä-Suomen aseman vahvistaminen, ilmastoystävällinen liikenne sekä radan merkitys matkailulle ja elinkeinoelämälle.

Tapahtumassa kerättiin osallistujilta näkemyksiä ratayhteyden merkityksestä. Vastauksissa korostuivat erityisesti:

- *Poikittaisliikenteen* parantaminen itä-länsi -suunnassa
- *Huoltovarmuus* ensisijaisena perusteluna kriisivalmiuden turvaamiseksi
- *Saimaan matkailupotentiaalin* hyödyntäminen (kulttuuri, norpat, järviluonto)
- *Henkilökohtaiset matkustustarpeet* työmatkoihin Savonlinnaan ja perhevierailuihin
- *Vaihtoehto autoilulle* ja ilmastoystävällinen kulkemismuoto
- *Laitaatsalmen sillan* merkitys yhteyden mahdollistajana
- *Tulevaisuuden teknologiat* kuten vetyjunien testausmahdollisuus

Joroisten ja Rantasalmen kunnat ovat avanneet ratayhteydelle yhteisen eloaradalle@gmail.com -postilaatikon, johon kerätään kansalaisten ajatuksia, kehittämisideoita ja muistoja. Tapahtumassa ja sähköpostitse saadut viestit hyödynnetään ratayhteyden edunvalvonnassa ja suunnittelussa.

3. Ministeriön alueelliset neuvottelut

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee raideliikenteen ostosopimuksen kilpailutusta osana 2030-luvun junaliikenteen järjestämistä. Ministeriö käy syksyn 2025 aikana alueellisia neuvotteluja kuntien kanssa, joihin osallistuvat Pieksämäki, Savonlinna, Parikkala ja Etelä-Savon maakuntaliitto. Rantasalmen kunta on ilmoittautunut mukaan keskusteluihin tuodakseen esille Pieksämäki-Savonlinna-välin liikennetarpeen.

Talouspoliittinen ministeriövaliokunta on alustavasti linjannut, että valtio jatkaa Savonlinna-Parikkala-liikenteen rahoittamista nykyisen vuorotarjonnan mukaisesti. Tämä liikenne sisältyisi kilpailutettavaan kokonaisuuteen ja käynnistyisi uudella sopimuskaudella 1.1.2031. Pieksämäki-Savonlinna-välin liikenne olisi ministeriön näkemyksen mukaan mahdollista järjestää kuntien rahoittamana lisäliikenteenä. Ennen mahdollista kilpailutusta LVM tekisi selvityksen tämän lisäliikenteen kustannuksista ja tarvittavista infrastruktuuri-toimenpiteistä, minkä pohjalta kunnat voisivat arvioida osallistumistaan liikenteen rahoittamiseen.

Jatkotoimenpiteet

Rantasalmen kunta jatkaa asian edistämistä seuraavasti:

- Ratayhteyden pitäminen yhtenä kunnan edunvalvonnan kärjistä.
- Koordinoituun alueelliseen hankkeeseen liittyvään edunvalvontaan aktiivinen osallistuminen.
- Monipuolisesti eri näkemysten hyödyntäminen edunvalvonnan argumentteina, erityisesti huoltovarmuus-, työmatka- ja matkailunäkökulmat.
- Osallistuminen LVM:n alueellisiin neuvotteluihin hankkeeseen liittyen mm. syksyn 2025 aikana.
- Osallistuminen LVM:n selvitykseen raideliikenteen kilpailuttamisesta Pieksämäki – Savonlinna rataosuudella.
- Mahdollisen lisäliikenteen kustannusvaikutusten selvittäminen yhdessä muiden kuntien ja toimijoiden kanssa.
- Kunta osaltaan edistää aktiivisesti Huutokoski-Parikkala -ratayhteyden infrastruktuurin kehittämistä osana kokonaisuutta.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Leskinen Rainer

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle selostusosasta ilmeneviä seikkoja vastauksena valtuustoaloitteen ja että kunnanvaltuusto:

1. merkitsee tiedoksi tehdyt toimenpiteet valtuustoaloitteen johdosta
2. toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
